

HABERLER

A) MİLLİ KÜTÜPHANEYLE İLGİLİ HABERLER: MİLLİ KÜTÜPHANE ÇALIŞMALARI

Millî Kütüphanemiz sergiler, konserler, film gösterileri ve yayın işlerine aralıksız olarak devam etmektedir. Çalışmalara paralel olarak çeşitli yabancılar Millî Kütüphaneyi ziyaret etmekte ve bilgi almaktadır. Bu rada evvelce olduğu gibi bir çok kimseler tarafından yapılan kitap bağışları da dikkati çekmektedir.

Özellikle kütüphanede düzenli bir şekilde sunulmakta olan çeşitli enstrüman, şan ve plâk konserleri büyük bir ilgiyle izlenmektedir. Kıymetli sanatkarların da katıldığı bu konserler Ankara sanat severlerinin takdirlerini toplamaktadır.

ADNAN ÖTÜKEN'İN KONFERANSI

Millî Kütüphane Müdürü ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu üyesi Adnan Ötügen, UNESCO haftası dolayısıyla 19 Nisan 1965 günü Yozgat'da (Kitap ve Kütüphane) konulu bir konferans vermiş, bu arada dünyanın iki büyük millî kütüphanesi ile ilgili filmler de gösterilmiştir.

MİLLİ KÜTÜPHANE KURULMASI KONUSUNDA 54 YIL ÖNCEKİ BİR HABER

21 Haziran 1911 gün ve 10854 sayılı Tercüman-ı Hakikat gazetesinde çıkan haberden anlaşılıyor ki Maarif Bakanlığı İstanbul'un Beyazıt Meydanında büyük bir kütüphane yaptırmaya karar vermiş; bu iş için 80.000 lira harcamayı düşünen Bakanlık Mebuslar Meclisinden ödenek istemeye hazırlanmıştır.

MİLLİ KÜTÜPHANEYE YARDIM DERNEĞİNİN TOPLANTISI

1946 yılından beri çalışmakta olan «Millî Kütüphaneye Yardım Derneği» 19. Genel Kurul Toplantısını 20 Ocak 1965 günü Millî Kütüphanenin Müzik Salonunda yapmıştır. Şahap Nazmi Coşkunlar'ın Başkanlık ettiği toplantıda Yönetim Kurulu ibra edilerek seçime geçilmiştir. Seçim sonundaki iş bölümü şöyledir :

Başkan	:	Prof. Cemal Alagöz
As Başkan	:	Hüsnü Gençosmanoğlu
Genel Sekreter	:	Abdulkadir Salgir
Sayman	:	Şükrü Sezener

KÜTÜPHANECİLİK ENSTİTÜSÜ İLE İLGİLİ HABERLER KÜTÜPHANECİLİK BÖLÜMÜ SINAVLARI

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü öğrencilerinden 26 sı Haziran döneminde yapılan bitirme sınavlarına katılmış ve bunlardan 10'u başarılıdır. Başarı sağlayan bu 10 yeni meslekdaşımız şunlardır :

1) Selâhattin Önerli	6) Ayten Togay
2) Eymür Akol	7) Gönül Çayhan
3) Kaya Olgaç	8) Mehmet Rehber
4) Tezel Süer	9) Ahter Arıcı
5) Yıldırım Tosun	10) Pınar Yamaç

EMILY DEAN ÖDÜLÜNÜ AHTER ARIN KAZANDI

Yukarıda adları yazılı olan kütüphanecilik bölümü 1965 Haziran dönemi mezunlarından Ahter Arın Litografya (Taşbasmacılığı) adlı mezuniyet teziyle Emily Dean ödülünün üçüncü derecesini kazanmıştır. Birinci ve ikinci derecedeki ödülleri kazanan olmamıştır. Bu ödül kendisine Fakülte açıldığında düzenlenecek olan özel bir törenle verilecektir.

SEFERCİOĞLU AMERİKA'DAN DÖNDÜ

Ford Vakfından sağlanan burstan yararlanarak araştırma ve ihtisasını artırma amacıyla Amerika Birleşik Devletlerine bir yıl süre ile gitmiş bulunan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik bölümü asistanlarından Necmettin Sefercioğlu incelemelerini tamamlayarak 1965 Martında yurda dönmüş ve ödevine başlamıştır.

PROF. ANNE MARKLEY'İN KONFERANSI

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kütüphanecilik kürsüsünün eski öğretim üyelerinden Prof. Anne Markley'in Türkiye'yi ve eski meslekdaşlarını yeniden ziyaretini fırsat bilen Türk Kütüphaneciler Derneği kendisinden bir konferans rica etmiştir. İsteği memnurlukla karşılıyan Bayan Profesör 5 Mayıs 1965 günü saat 17.30 da Millî Kütüphanenin müzik salonunda seçkin bir davetliye metnini önceki sayfalarda sunmuş olduğumuz konuşmayı yapmıştır. Konferansı Genel Merkezce düzenlenen çay izledi ve adı geçen konuşmacı yurdumuzdan ayrılırken Türkiye'yi hatırlamasına yardımcı olur umuduyla küçük bir hâtıra sunularak yolcu edildi.

A. SALGIR'IN KONFERANSI

Ankara Üniversitesi kütüphanecilik kürsüsü tarafından düzenlenen mesleki konferanslar serisinde, Millî Kütüphane Başuzmanı Abdülkadir Salgir 22 Ocak 1965 günü (Yabancı Ülkeler Millî Kütüphaneleri) konulu bir konferans vermiştir. A. Salgir'in Bulgaristan, Avusturya, Fransa, İngiltere ve Amerika Millî Kütüphanelerini anlatan konferansı dinleyiciler tarafından ilgi ile izlenmiştir.

KÜTÜPHANECİLİK KONUSUNDA AÇIK OTURUM

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Enstitüsü Klübü (K.E.K.) tarafından kütüphanecilik konusunda bir açık oturum düzenlenmiştir. 22 Mayıs 1965 Cumartesi günü saat 15 de adı geçen Fakültenin konferans salonunda yapılan açık oturumu kütüphanecilik bölümü öğrencileri ile seçkin bir dinleyici topluluğu izlemiştir. Oturumu halen T.R.T. elemanı olup bu enstitü mezunu bulunan hanım arkadaş açarak ilk sözü Millî Eğitim Bakanlığı temsilcisi ve Teftiş Kurulu Başkanı Ekrem Üçyigit'e verdi. Üçyigit, Türk kültür tarihine yeterli bir bakış yaparak başladığı konuşmasında kütüphaneciliğin günümüzdeki önemine işaret etti. Bu konuşmayı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü temsilcisi ve bu daire uzmanı Sami Güntürk'ün konuşması izledi. Konuşmacı halk kütüphanelerimizin genel durumu üzerinde durarak kütüphaneciliğimizin başlıca sorunlarını dile getirdi. Daha sonra Millî Kütüphane başuzmanı ve Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkanı Abdülkadir Salgir söz alarak Batı dünyasından örnekler veren bir konuşma yaptı. Kütüphanecilik alanındaki çalışmalarını bilinen Hukuk Fakültesi Profesörlerinden Dr. Yaşar Karayalçın söz alarak özellikle ihtisas kütüphaneleri konusuna deyinen ve bu alandaki çalışmalarını anlatan bir konuşma yaptı. Bunu Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Sekreteri Dr. Mustafa Köymen'in konuşması izledi. Köymen, İstanbul kütüphanelerinin durumunu anlattı ve bugünkü kütüphanecilik öğrenimi konusundaki kişisel görüşlerini

belirtti. Son konuşmacı olmayı arzulayan Kütüphanecilik Kürsüsü Profesör Vekili Doçent Doktor Osman Ersoy çeşitli sorunları dile getiren özlü bir konuşma yaptı.

Dinleyiciler değişik konularda çeşitli sorular sordular, adı geçen konuşmacılar da bu soruları cevapladılar. Bu arada konuşmacıların da birbirlerine sorular yönlendiren karşılık istedikleri görüldü.

Kütüphanecilik alanında ilk kez düzenlenen bulunan bu açık oturum büyük bir olgunluk içinde geçti ve gerçekten çok faydalı oldu. Ancak oturumun basın tarafından izlenip gereği gibi değerlendirilmeyişi ilgilileri hayli üzdü.

HALK KÜTÜPHANELERİ İLE İLGİLİ HABERLER

Kütüphaneleri Geliştirme Komisyonu :

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesi içinde kurulmuş bulunan (Bütçe ve Planlama Dairesi Başkanlığı) tarafından, alınan Bakanlık onayı ile bir (Kütüphaneleri Standardlaştırma ve Rasyonelleştirme Komisyonu) teşkil edilmiştir. 21 Ocak 1965 den bu yana çalışmaya başlamış bulunan komisyon her Pazartesi günü saat 17.00 de toplanmaktadır. Bütçe ve Planlama Dairesi Başkan Yardımcısı Ahmet Sevinç'in başkanlığında toplanan komisyona Kütüphaneler Genel Müdürü İsmet Parmaksızoğlu, Millî Kütüphane Müdürü Adnan Ötügen, Hukuk Fakültesi Profesörlerinden Yaşar Karayalçın, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinden D. Dr. Osman Ersoy katılmaktadır. Çok önemli fakat çözümü hayli güç olan sorunlarla uğraşan komisyonun olumlu ve konulara ışık tutucu kararlar alacağı beklenmektedir.

KANUN VE YÖNETMELİK ÇALIŞMALARI :

Bu amaçla, Bakanlık makamından alınan bir onay gereğince Millî Eğitim Bakanlığı Bütçe ve Planlama Dairesi Başkan Yardımcısı Ahmet Sevinç'in başkanlığında Kütüphaneler Genel Müdürü İsmet Parmaksızoğlu ile Özlük İşleri Genel Müdürlüğü, Bakanlık Hukuk Müşavirliği ve Bakanlık Saymanlık Müdürlüğü temsilcilerinden kurulu komisyonda Bakanlık kütüphaneler uzmanı Sami Gürtürk rapor-tör olarak görevlendirilmiştir. Her Salı sabahı toplanıp çalışmalarına devam eden komisyon son zamanlarda Personel Kanununun çıkması üzerine faaliyetine ara vermiştir. Çünkü, kanunun başlıca amacı kütüphanecilere yeni bazı özlük hakları sağlanması idi. Bu konu yeni Personel Kanununun kapsamı içine girdiğinden onun getireceği değişik duruma göre «Kütüphaneler Kanunu» yeniden ele alınacaktır.

Öte yandan Kütüphaneler Genel Müdürlüğünce hazırlanmış bulunan «Kütüphaneler Arası Ödünç Kitap Verme Yönetmeliği» ile yeniden düzenlenen ve dili arılaştırılan (Ödünç Kitap Verme Yönetmeliği) Bakanlığın Talim ve Terbiye Dairesince incelenerek uygun görülmüştür. Söz konusu iki yönetmeliğin önümüzdeki günler içerisinde Resmî Gazete'de yayınlanacağı haber alınmıştır.

Bu arada Kütüphaneler Genel Müdürlüğünce hazırlanıp önce meslektaşların ve daha sonra da Talim ve Terbiye Dairesinin incelemesine sunulması düşünülen (Genel Yönetmelik) geri bırakılmıştır. Çünkü çıkarılması kararlaştırılan (Kütüphaneler Kanunu) bir çok hususların açıklanmasını bu yönetmeliğe bırakacağından söz konusu yönetmeliğin yeniden kaleme alınması zorunlu olacaktır.

BÜ YIL 20 ÇOCUK KÜTÜPHANESİ DAHA AÇILACAK

Haber alındığına göre Millî Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğünce 1965 yılında 20 çocuk kütüphanesinin daha hizmete girmesi için gerekli çalışma-

lar yapılmaktadır. Her çeşit tesislerin hazırlandığı bildirilen kütüphanelerin açılacağı yerler aşağıda gösterilmiştir :

İli	İlçesi - Adı	İli	İlçesi - Adı
1) Ankara	Polatlı	11) İzmir	Kiraz
2) Balıkesir	Balya	12) İzmir	Ödemiş
3) Bitlis	Tatvan	13) Kars	Posof
4) Bolu	Mudurnu	14) Kırşehir	Merkez
5) Bursa	Gemlik	15) Konya	Karaman (Kayseriliçli)
6) Eskişehir	Merkez (Plot Bnb. Alı Tekin)	16) Niğde	Aksaray
7) Hakkâri	Merkez	17) Ordu	Ünye
8) İstanbul	Eyüp (Esmihan Sultan)	18) Sivas	Merkez (Gökmedrese)
9) İstanbul	Üsküdar (Bağlarbaşı)	19) Sivas	Şarkışla
10) İsatnbul	Halıcioğlu	20) Tunceli	Merkez

Haber alındığına göre Millî Kütüphane tarafından kurulup geliştirilen Ankara'nın Bahçelievler ve Demirlibahçe çocuk kütüphaneleri Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne devredilecek ve bundan böyle sözü edilen çocuk kütüphaneleri Ankara İl Halk Kütüphanesine bağlı olarak yönetilecektir.

46 KADRO ALINDI

Çocuk kütüphanesinde çalışan öğretmen kütüphanecilerden öğretmenliğe geçenlerin yerine Millî Eğitim Bakanlığınca Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne verilen 250 - 300 liralık memur kadrosu toplamı 46'yı buldu. Bu kadrolara atanacak memurların kurs görerek zamanla çocuk kütüphanecisi olacağı umulmaktadır.

KÜTÜPHANECİLİK KURSU AÇILIYOR

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü ile Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğüne bağlı (Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu) nca düzenlenmiş bulunan Kütüphanecilik Kursu 5-24 Temmuz 1965 günleri arasında İstanbul'da Kabataş Lisesi'nde açılacaktır. Yurdun dörtbir tarafından gelecek kursiyerler için okulda tabldot düzenleneceği de memnurlukla öğrenilmiştir. Haber alındığına göre kursta her gün 5 saat ders yapılacaktır ve öğleden sonraları uygulamalar ile inceleme gezilerine ayrılacaktır. Bildirildiğine göre Doçent Doktor Osman Ersoy, Asistan Necmettin Sefercioğlu, Uzman Sami Gürtürk ve Öğretmen Fuat Ulusu ile Kemal Üçbaş'ın öğretim üyesi olarak görevlendirildiği bu kursu Genel Müdürlük elemanı Mediha Yurttabir yönetecek ve kursa halk, okul ve çocuk kütüphanecilerinden 50 kişi katılacaktır.

KÜTÜPHANELER ENVANTERİ HAZIRLANIYOR

Türkiye kütüphaneleri hakkında mufassal bir (Kütüphaneler Envanteri) çıkarılması için Millî Eğitim Bakanlığında çalışmalara başlanmıştır.

YENİ TESİS ÖDENEKLERİ DAĞITILDI

5 Yıllık Kalkınma Planı uyarınca yaptırılmakta olan A tipi il halk kütüphaneleri ile Kayseri, Akhisar ve Muğla kütüphanelerine yaptırılacak tesis eşyaları için gerekli ödenekler - Geçen yıl verilenlere ek olarak - gönderilmiştir.

KONYA İL HALK KÜTÜPHANESİNİN BİR BAŞARISI

Konya Halk Kütüphanesi personeli, halkın isteğine tercüman olan Valinin teklifi üzerine kütüphaneyi geceleri saat 23.00'e kadar okuyucularına açık bulundurmuş bu.

na karşılık Valilik de özel idare bütçesine koymuş olduğu 50 bin lira ile bu kütüphaneye bir araba satın alarak hediye etmiştir. Böylece kurulmuş olan motörlü - gezici kitaplığın 200 köye kitap götüreceği ve 50.000 kadar kitabın köylüler tarafından bir yıl içinde okunacağı umulmaktadır.

KAYSERİ KÜTÜPHANEMİZİN BAŞARISI

Kayseri Halk Kütüphanemiz çeşitli kol çalışmalarına bu kez eşek ve katırlarla köylere kitap götürme faaliyetini eklemiş bulunuyor. Yeniden kütüphane kadrosuna alınan 4 eşekle 3 katır, Karpuzsekisi, Karadayı, Bürünce ve Şıhbarak köylerine kitap servisi yapmağa başlamıştır. Teyp ve transistörlü radyo taşıyan servis memurları vasıta girmiyen köyleri tarıyarak halka kitap dağıtmaya girişmiş bulunuyorlar.

TAHSİNAĞA KÜTÜPHANESİNİN BİR TEŞEBBÜSÜ

Ürgüp'teki Tahsinağa ilçe Halk Kütüphanesinin, binası üzerine bir kat yaptırılması ve böylece sosyal faaliyetler için yeterli bir salona kavuşulması alanındaki teşebbüsü gerçekleşmek üzeredir.

BURSA KÜTÜPHANEMİZ YENİ BİR BİNAYA KAVUŞACAK

Bursa Valisi Sayın Vefa Poyraz, mahallî imkânlardan da yararlanmak suretiyle «Kültür Park» içerisinde bir kütüphane yaptırılması için teşebbüse geçmiştir. Belediye verilen bu değerli yerde yaptırılacak kütüphanenin plânı Müzeier ve Eski Eserler Genel Müdürlüğü baş mimarı Avri Yukarıuç tarafından parasız olarak çizilmiştir. Bu inşaat için Kütüphaneler Genel Müdürlüğünce 1965 bütçesinden 50 bin lira yardımında bulunulması kararlaştırılmıştır.

ISPARTA YENİ BİR KÜTÜPHANE BİNASINA KAVUŞACAK

Isparta Valisi Sayın Ertuğrul Süer, mahallen sağladığı paralarla Halil Hamit Paşa Kütüphanesini yeni ve modern bir binaya kavuşturmak üzere faaliyete geçmiştir. 24.5.1965 günü yapılan törenle temeli atılan kütüphane inşaatına Kütüphaneler Genel Müdürlüğünce de yardım edileceği öğrenilmiştir.

YALVAÇ KÜTÜPHANESİNİN DE TEMELİ ATILMAK ÜZERE

Yalvaç'taki Hacı Ali Rıza Efendi Kütüphanesi yıllardır bina sıkıntısı çekiyordu. Genel Müdürlüğün ikazı üzerine kurulmuş bulunan Dernek, Bakanlıktan ve halktan sağladığı yardımlarla yeni bir kütüphane binası yaptırmak üzere çalışmalarına hız vermiştir.

ANTALYA BİR ÇOCUK KÜTÜPHANESİNE KAVUŞACAK

Antalya ili özel idaresi çeşitli kültür kurumlarını içine almak üzere büyük bir Millî Eğitim Müdürlüğü binası yapmak için teşebbüse geçmiştir. Bildirildiğine göre binanın bir bölümü Çocuk Kütüphanesi olarak değerlendirilecektir. Kütüphaneler Genel Müdürlüğü de bu inşaatı yardım etmek kararındadır. Böylece halen seksiyon durumundaki bölüm ayrı bir çocuk kütüphanesi haline gelecektir.

HALK KÜTÜPHANELERİ KONUSUNDA RAPOR

Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörü ve eski Millî Eğitim Bakanlarından Fehmi Yavuz Başkanlığında kurulan «Mahallî İdareleri Geliştirme Komisyonu» nun isteği üzerine Kütüphaneler Genel Müdürlüğü uzmanı Sami Gürtürk (Mahallî İdareler ve Kütüphaneler) konulu bir rapor kaleme alarak adı geçen bilim komisyonuna vermiş.

tir. Sami Gürtürk bu raporunda halkın kütüphane istemekte olduğunu, kütüphanelerin yurt kalkınması açısından zorunlu bulunduğunu ve bu nedenle mahalli idarelerce günümüze değin yapılmakta olan yardımların rasyonel hale getirilmesi ve kanunî esaslara bağlanması gerektiğini belirterek bütün Türkiye için ne kadar halk ve çocuk kütüphanesine ihtiyaç olduğunu gösteren bir çizelge düzenlemiş ve ihtiyacın mali portresini de hesaplamaya çalışmıştır.

ÇEŞİTLİ HABERLER

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Profesörü Dr. Rudolf Juchhof, 25 Şubat 1965 günü Ankara'ya gelerek Millî Kütüphaneyi ve Ankara Kütüphanecilik Enstitüsünü ziyaret etmiştir. Enstitü tarafından, misafir profesör şerefine fakültede çaylı bir tanışma toplantısı düzenlenmiştir. Ankara'daki kütüphaneler ile Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Kurulunun üyelerinin çağrılmış olduğu bu toplantı samimi bir hava içerisinde geçmiştir.

İSTANBUL ŞUBESİNİN ÇALIŞMALARI :

Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi çalışmalarına devam etmektedir. Nitekim 6 Mayıs 1965 Perşembe günü Edebiyat Fakültesi 3 A anfişinde «Roma Mozayikleri» adlı renkli bir film göstermiş, Robert Kolejden Kazar Eryorulmaz da bir konuşma yaparak «Amerikan Kütüphaneciler Derneği» konusunda geniş bilgi vermiştir.

ÜÇ AYDA TÜRKİYE'DE 1200 KİTAP YAYINLANDI

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olup merkezi İstanbul'da bulunan Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğünden bildirildiğine göre, 1965 yılının ilk üç ayı içinde bütün Türkiye'de tam 1.200 eser basılıp derlenmiştir. Bunlardan 959'u kitap, 241'i broşürdür. 981 telif esere karşılık 219 çeviri yayınlanmıştır. İstanbul'da 754, Ankara'da 349, başka yerlerde 97 kitap basılmıştır. Konu sınıflandırması şöyledir: Sosyal bilimler 371, edebiyat 230, uygulamalı bilimler 221, genel eserler 90, tarih-coğrafya-biyografya 79, din-ilâhiyat 69, güzel sanatlar-spor-turizm 55, nazari bilimler 48, felsefe-ahlâk 21, dil 16. Yabancı ve azınlık dillerinde 42 eser çıkmıştır: İngilizce 23, Fransızca 10, Almanca, Arapça ve Ermenice 3'er. Geçen yılın bu döneminde ancak 1.107 eser basılıp derlenmiştir.

ALTI AYDA 2.456 KİTAP ÇIKTI

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olup merkezi İstanbul'da bulunan Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğünden bildirildiğine göre, 1965 yılının ilk yarısında Türkiye'de tam 2.456 eser basılıp derlenmiştir.

Bunlardan 1.834'ü kitap, 622'si broşürdür. 2.055 telif esere karşılık 401 çeviri yayınlanmıştır. İstanbul'da 1443, Ankara'da 794, başka yerlerde 219 kitap basılmıştır. Konu sınıflandırması şöyledir: Sosyal bilimler 872, uygulamalı bilimler 414, edebiyat 411, genel eserler 194, tarih-coğrafya-biyografya 151, güzel sanatlar-spor-turizm 136, din-ilâhiyat 117, nazari bilimler 93, felsefe-ahlâk 40, dil 28. Yabancı ve azınlık dillerinde 95 eser çıkmıştır : İngilizce 56, Fransızca 18, Ermenice 9, Almanca 8, Arapça 3, Rumca 1.